

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И
СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

ШИФРА _____

БРОЈ БОДОВА _____/100

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ
ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 8. РАЗРЕД

Београд, 15. март 2026. године

УПУТСТВО ЗА РАД

Пред тобом је тест знања из географије за 8. разред.

Поред сваког задатка уписан је број бодова којима се вреднују одговори.

Задатке решавај према упутствима за сваки задатак.

Одговори се уписују хемијском оловком плаве боје, читко и без прецртавања. Решавање теста црвеном хемијском или графитном оловком није дозвољено.

У делимично исправно решеним задацима бодују се исправни одговори, ако у њима није било корекције одговора. Нетачно решени задаци и накнадно исправљени одговори не вреднују се.

Време за решавање свих задатака је 90 минута. Уколико завршиш раније, тихо и без ометања других такмичара, можеш изаћи из учионице.

Укупно можеш да освојиш највише 100 бодова.

Желимо ти пуно успеха у раду!

Задатке креирали:
мр Ивана Ђорђевић
мр Његош Тубић

Рецензенти:
проф. др Марко Јоксимовић,
др Добрила Лукић,
Бранка Јемуовић
проф. др Слађана Анђелковић

1. Допуни реченице тако да тврдње буду тачне.

Тип рељефа за који су карактеристичне реке понорнице је _____.

1

Најдужа река понорница у Србији зове се _____.

1

Она тече на _____ Србије.

1

2. А) Повежи крајње тачке Србије са општинама у којима се налазе уписивањем знака X у одређена поља.

	Димитровград	Гора	Суботица	Сомбор
Келебија				
Рестелица				
Бачки брег				
Сребрна глава				

4

Б) У којој општини се налази географски центар Србије?

Одговор: _____.

1

3. У табели су приказане средње месечне температуре ваздуха Зрењанина за период 1991-2020. година.

Температура ваздуха (°C)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	0,7	2,4	7,0	12,6	17,5	21,2	22,9	22,7	17,5	12,2	7,0	1,8

(Допуни реченице тако да тврдње буду тачне).

Највиша средња месечна температура ваздуха у Зрењанину забележена је у месецу _____.

1

Најнижа средња месечна температура ваздуха у Зрењанину забележена је у месецу _____.

1

Средња годишња температурна амплитуда у Зрењанину износи _____ °C.

1

4. Поред тврдње која је тачна заокружи слово Т, а поред оне која није тачна, заокружи слово Н.

Тврдња		
1. Просечна годишња количина падавина је већа у Бајиној Башти него у Пироту.	Т	Н
2. Просечна годишња инсолација у Београду износи 3.348 сати.	Т	Н
3. Просечан годишњи ваздушни притисак је виши на Копаонику него у Кикинди.	Т	Н
4. Температура ваздуха у Србији расте од севера ка југу.	Т	Н

4

5. У табели је приказан број становника Прокупља по годинама за период 1948-2022. година.

Година	Број становника
1948.	8.739
1953.	10.050
1961.	13.679
1971.	20.104
1981.	25.602
1991.	28.303
2002.	27.673
2011.	27.333
2022.	24.627

(Заокружи слова испред тачних одговора).

- а) Прокупље је највећи број становника имало 2002. године.
б) Апсолутни пад броја становника Прокупља између 2011. и 2022. године износио је 2.706 становника.
в) Број становника Прокупља је растао у периоду 1948-1991. година.
г) Прокупље је мање од 10.000 становника имало 1953. године.

2

6. Допуни реченице тако да тврдње буду тачне.

а) У Панонској низији се налазе две ниске планине које се зову _____ и _____.

2

б) Геотектонска јединица којој припадају раседне планине Србије зове се _____.

1

в) Лесна зараван која окружује Делиблатску пешчару је _____.

1

г) Најдужа пећина у Србији зове се _____.

1

7. Поред назива језера која су по постанку басена природна напиши слово П, а поред назива језера која припадају групи вештачких језера, напиши слово В.

1. Језеро Међувршје _____
2. Лудашко језеро _____
3. Језеро Газиводе _____
4. Језеро Русанда _____
5. Златарско језеро _____
6. Власинско језеро _____
1. Језеро Ћелије _____
2. Ливадичко језеро _____

8

8. (Допуни реченице тако да тврдње буду тачне).

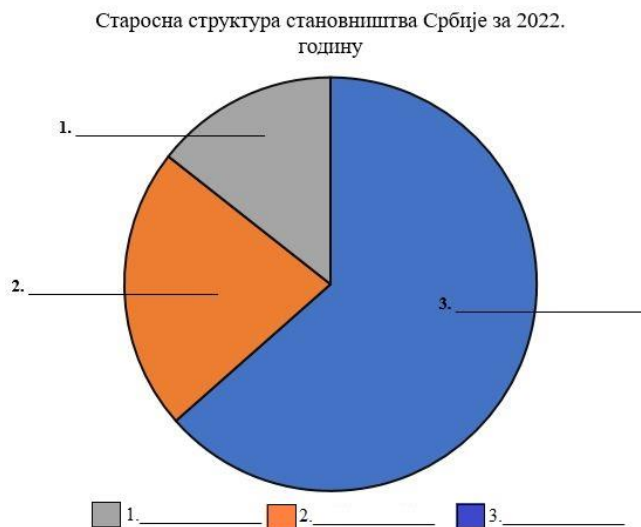
Најдужа река у источном делу Србије је _____.

1

Она настаје спајањем _____ и _____ код места које се зове _____.

3

9. Доврши пита графикон старосне структуре становништва Србије за 2022. годину уписивањем процената 14,4 %, 22,1 %, 63,5 % на празне линије. У легенди, поред сваке боје напиши којој старосној структури становништва одговара.

6	
---	--

10. Пажљиво прочитај текст о географском положају Србије јер се у одређеним реченицама налазе термини који нису тачни. Пронађи термин који је нетачан и упиши га у табелу. Затим упиши тачан термин како би реченица била исправна.

Србија се граничи са осам држава. Целом својом површином се простире на северној и источној Земљиној полулопти. Најисточнија тачка Србије налази се на Сувој планини. Према физичко-географском положају, Србија је континентална, балканска, падска и подунавска држава. Реке Сава и Дунав представљају границу између Средње Европе на северу и Јужне Европе на југу. Због тога Србија представља средњоевропску и јужноевропску државу. Кроз северни део територије Србије пролази Коридор 7, а то је река Тиса.

Нетачан термин	Тачан термин

6	
---	--

11. А) Године 1927., планину Рудник је погодио разоран земљотрес јачине 5.9 степени Рихтерове скале. Где постоји најмања вероватноћа за појаву земљотреса?

(Заокружи слово испред тачног одговора).

- а) у Војводини
б) у Копаоничком крају
в) у Краљеву
г) у Мионици

2	
---	--

Б) Шта треба да урадимо ако се у току потреса нађемо у кући?

(Заокружи слово испред тачног одговора).

- а) одмах треба да кренемо низ степенице
б) треба да се сакријемо испод стола
в) треба да изађемо на терасу
г) треба да станемо испод лустера

2	
---	--

12. На основу фотографија које приказују сеоска насеља збијеног и разбијеног типа, одговори на питања.

А) Како се назива тип сеоског насеља приказан на фотографији 1?

Одговор: _____.

1	
---	--

Како се назива тип сеоског насеља приказан на фотографији 2?

Одговор: _____.

1	
---	--

Б) Поред тврдње која је тачна заокружи слово **Т**, а поред оне која није тачна, заокружи слово **Н**.

1. Разноврсна привредна активност сеоског становништва може да допринесе одрживом развоју села.	Т	Н
2. Популационо мала сеоска насеља су најбројнија у низијском делу Србије.	Т	Н
3. У Србији постоје села без становника.	Т	Н
4. У привременим насељима људи живе током целе године.	Т	Н

4	
---	--

13. А) Долина Дунава у Ђердапу се састоји од међусобно повезаних клисура и котлина које се наизменично смењују. Повежи клисуре и котлине уписивањем редних бројева који се налазе испред појмова на празне линије.

1) Госпођин вир

2) Голубачка

3) Велики и Мали Казан

4) Љупковска

5) Сипска

6) Доњомилановачка

7) Оршавска

_____ котлина

_____ клисура

7	
---	--

Б) Како се назива речна долина која се састоји од међусобно повезаних клисура и котлина?

Одговор: _____.

2	
---	--

14. Допуни реченице тако да тврдње буду тачне.

Појава када једна река истовремено отиче у два слива назива се _____.

2	
---	--

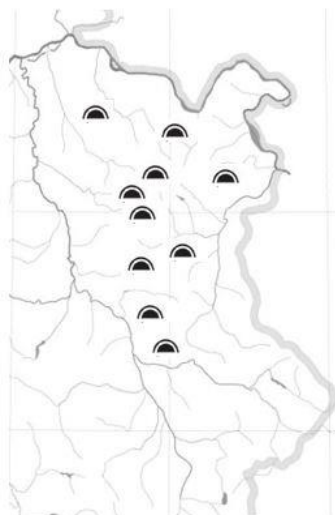
Река у Србији за коју је карактеристична та појава зове се _____.

2	
---	--

Река у коју се улива рукавац реке који отиче у егејски слив зове се _____.

2	
---	--

15. А) На основу приказаног облика рељефа на карти Источне Србије, одреди који тип рељефа је у питању.

(Заокружи слово испред тачног одговора).

- а) флувијални
- б) крашки
- в) глацијални
- г) еолски

2	
---	--

Б) Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна.

Стена у којој је доминантан овај тип рељефа је _____.

2	
---	--

16. А) Објасни настанак речних језера у Србији.

Одговор: _____

_____.

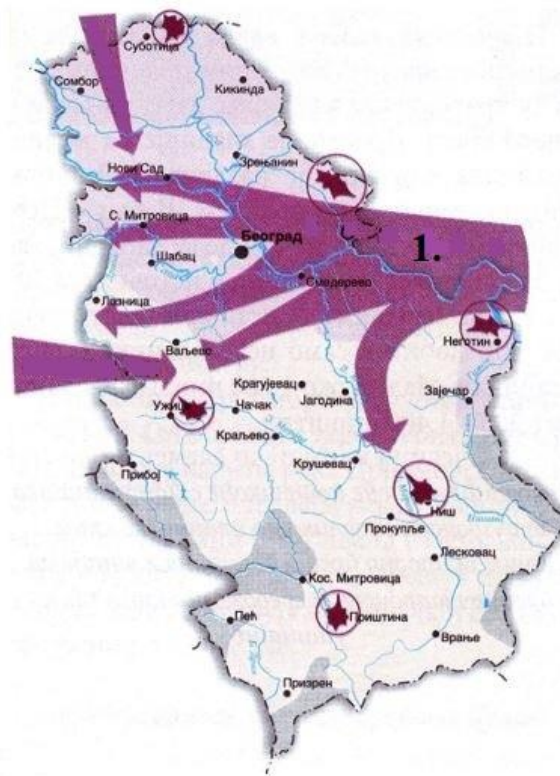
2	
---	--

Б) Наведи два примера речних језера у Србији.

Одговор: _____.

2	
---	--

17. На основу правца дувања ветрова приказаних на карти Србије, одговори на питања.

2	
---	--

А) На празној линији која се налази испод карте, упиши назив доминантног локалног ветра означеног на карти Србије бројем 1.

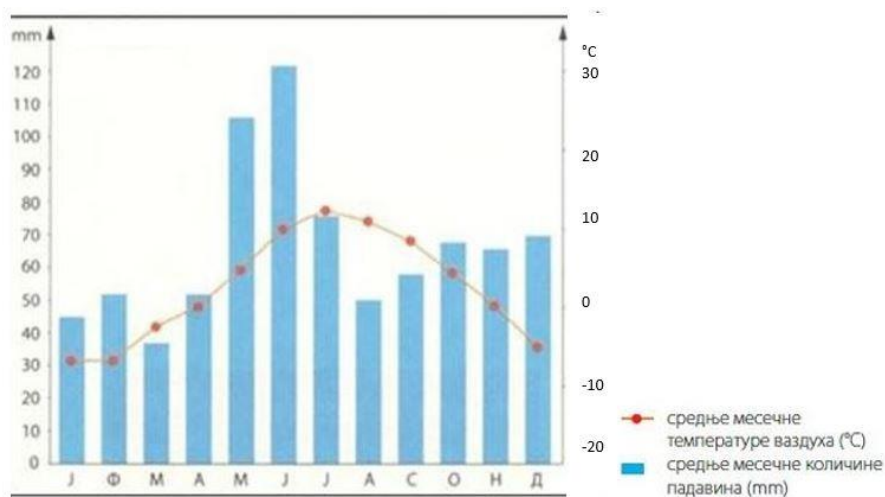
Б) У ком насељу се осећају најјачи удари овог ветра?

(Заокружи слово испред тачног одговора).

- а) Смедереву
- б) Прибоју
- в) Суботици
- г) Приштини

2	
---	--

18. На основу података приказаних на клима-дијаграму, одговори на питања.

А) (Подвуци појам који је тачан).

Највећа средња месечна количина падавина измерена је у **јуну / јулу**.

1	
---	--

Месец са негативном средњом месечном температуром ваздуха је **фебруар / октобар**.

1	
---	--

Б) Једном типу климе одговарају средње месечне температуре ваздуха и средње месечне количине падавина приказане на клима-дијаграму. Пронађи тај тип климе и подвуци га.

континентални умерено-континентални планински измењени-средоземни

2	
---	--

19. На основу приказаног рељефа на фотографији, одговори на питања.

А) Који облик рељефа је приказан на фотографији?

Одговор: _____.

1	
---	--

Б) Како се назива простор у коме доминирају овакви облици у рељефу?

(Заокружи слово испред тачног одговора).

- а) Лесна зараван
- б) Шкрапар
- в) Богињави крас

2	
---	--

В) Који процес је утицао на настанак овог облика рељефа у Србији?

(Упиши знак X у загради).

- () процес крашке ерозије
- () процес абразије
- () процес еолске ерозије
- () процес флувијалне ерозије

2	
---	--

20. Прочитај текст и реши задатак.

Пре него што су географи добили задатак да на карте нововарошког краја уцртају ово језеро, извођачи радова имали су један тежи задатак - да са њих избришу читаво једно село. Десио се то пре пола века, када је брана, дуга 1.208 m и висока 83 m, зауставила ток планинског Увца створивши ХЕ „Кокин Брод“ и Златарско језеро дужине 26 km. За само 30 дана, колико је било потребно да се језеро напуни, нестало је насеље и око 1.000 ha плодне земље. Плодно земљиште и надморска висина од око 800 m омогућавали су становницима да своје производе, као што су купус и паприка, продају у околним градовима. Воде никада није недостајало, био је ту Увац чију воду су користили за наводњавање и појење стоке, али и велики број мањих извора који људе овог краја ни у току највећих врућина нису остављали жедним. Домишљати сељаци користили су и песак, који је остајао на обалама када се Увац повлачио и продавали су га за грађевинске потребе. Током последњих неколико година, ниво језера је низак.

А) На територији које општине се налази Златарско језеро?

(Заокружи слово испред тачног одговора).

а) Нове Вароши

б) Сјенице

в) Прибоја

г) Пријепоља

2	
---	--

Б) Златарско језеро се смањује због...

(Дата је непотпуна реченица и понуђено је неколико могућих завршетака, од којих сваки треба да оцениш као тачан или нетачан).

... дуготрајних сушних периода и мање снега у планинским областима.

Т Н

... више температуре и већег сунчаног зрачења који доприносе мањем испаравању воде са површине језера што смањује количину доступне воде, поготово у летњем периоду.

Т Н

... ХЕ „Кокин Брод“ јер када је потребно обезбедити већу електричну енергију, пушта се више воде кроз турбине, што значајно смањује ниво воде у језеру током одређених периода

Т Н

... коришћења воде за наводњавање пољопривредних површина и појења стоке

Т Н

4	
---	--

В) Објасни две последице смањења Златарског језера?

Последица 1. _____

1	
---	--

Последица 2. _____

1	
---	--

Такмичење је одржано дана _____

у основној школи _____

у _____.

ТАКМИЧАР ПОД ШИФРОМ _____

ЈЕ НА ТЕСТУ ОСВОЛИО _____/100 БОДОВА.

Чланови комисије:

1) _____

2) _____

3) _____